บัญชียาหลักแห่งชาติ

ภญ.พาขวัญ ปุณณุปูรต

X_Man

ปรัชญา-หลักการ บัญชียาหลักแห่งชาติ

มุ่งสร้าง บัญชียาแห่งชาติ เพื่อใช้เป็นกลไกหนึ่งในการส่งเสริมระบบการใช้ยาของประเทศ ให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาวิถีชีวิตพอเพียง

รายการยาที่มีความจำเป็นในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพของคนไทย

กระบวนการคัดเลือกยาที่โปร่งใส และการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

สาระสำคัญของบัญชียาหลักแห่งชาติ

จำเป็น มีประสิทธิภาพ คุ้มค่า อยู่ในสิทธิประโยชน์ด้านยา

การพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติ

ช่วงที่ 1 (พ.ศ. 2524-2541) **จัดทำบัญชียาจำเป็นพื้นฐาน**	**ช่วงที่ 2** (พ.ศ. 2542–2549) **บัญชียาหลักแห่งชาติสำหรับใช้อ้างอิงเป็นชุดสิทธิประโยชน์ด้านยา**
• นิยามของ “ยาหลัก” หมายถึง “ยาที่มีความสำคัญ เป็นยาพื้นฐานที่ขาดเสียมิได้ และมีความจำเป็นต่อสุขภาพของประชาชน ตลอดจนการแก้ไขปัญหาสาธารณสุขของประเทศ” • บัญชียาหลักแห่งชาติ พ.ศ. 2539 มีรายการยาทั้งหมด 388 ตัวยา และจัดแบ่งกลุ่มยาเป็น 3 บัญชีย่อย คือ บัญชี ก, ข และ ค	• พิจารณาความเหมาะสม และ ความสอดคล้องของรายการยา ความจำเป็นด้านสุขภาพของคนไทยความสามารถในการจ่ายและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม • ในปี พ.ศ. 2551 ได้กำหนดเป้าประสงค์ ได้แก่ การสร้างเสริมระบบการใช้ยาอย่างสมเหตุผล และสอดคล้องกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยกระบวนการที่มีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาบัญชียาหลักแห่งชาติ

ช่วงที่ 3 (พ.ศ. 2550-2558) **การประยุกต์ใช้ข้อมูลการประเมินความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์สาธารณสุขร่วมกับการต่อรองราคายา**	**ช่วงที่ 4** (พ.ศ. 2559-2562) **การคัดเลือกยาที่มีค่าใช้จ่ายสูง และการพิจารณาความสามารถในการจ่ายของประเทศ**
• เสนอแยกบัญชี จ ออกเป็นบัญชี จ (1) และ จ (2) และกำหนดให้บัญชี จ (2) เป็นบัญชีรายการยาราคาแพง สำหรับผู้ป่วยเฉพาะราย • ในปี พ.ศ. 2552 ริเริ่มให้มีการประเมินต้นทุน-ประสิทธิ-ผลของยา (cost-effectiveness analysis) • ในปี พ.ศ. 2554 มีการพัฒนากระบวนการต่อรองราคายา	• พิจารณาความคุ้มค่าโดยคณะทำงานด้านเศรษฐศาสตร์ฯ • สำหรับยาที่มีราคาแพงและมีผลกระทบต่องบประมาณสูง จะมีการต่อรองราคายา • ในปี พ.ศ. 2562 บัญชียาหลักแห่งชาติมีรายการยาทั้งสิ้น 780 รายการ. สำหรับยาในบัญชี จ (2) มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 10 ในปี พ.ศ.2551 เป็น 34 ในปี พ.ศ.2562

คำจำกัดความบัญชีย่อย ก ข ค ง จ(1) และ จ(2)

ก

รายการยามาตรฐานที่ใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย มีหลักฐานชัดเจนที่สนับสนุนการใช้ มีประสบการณ์การใช้ในประเทศไทยอย่างพอเพียง และเป็นยาที่ควรได้รับการเลือกใช้เป็นอันดับแรกตามข้อบ่งใช้ของยานั้น

เช่น Paracetamol Amlodipine Metformin

ORS มะขามแขก

คำจำกัดความบัญชีย่อย ก ข ค ง จ(1) และ จ(2)

ข

รายการยาที่ใช้สำหรับข้อบ่งใช้หรือโรคบางชนิดที่ใช้ยาในบัญชี ก ไม่ได้ หรือไม่ได้ผล หรือ ใช้เป็นยาแทนยาในบัญชี ก ตามความจำเป็น

เช่น Loperamide Lactulose Diltiazem

คำจำกัดความบัญชีย่อย ก ข ค ง จ(1) และ จ(2)

ค

รายการยาที่ต้องใช้ในโรคเฉพาะทางโดยผู้ชำนาญ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการของสถานพยาบาลนั้นๆ โดยมีมาตรการกำกับการใช้ สถานพยาบาลต้องมีความพร้อม ตั้งแต่การวินิจฉัยจนถึงการติดตามผลการรักษา

เช่น Clopidogrel

Amoxicillin + Potassium clavulanate

คำจำกัดความบัญชีย่อย ก ข ค ง จ(1) และ จ(2)

ง

ยาที่มีข้อบ่งใช้หลายข้อ แต่มีความเหมาะสมที่จะใช้เพียงบางข้อ หรือมีแนวโน้มจะมีการสั่งใช้ยาไม่ถูกต้อง หรือเป็นยาที่มีราคาแพง จำเป็นสำหรับผู้ป่วยบางราย แต่อาจทำให้เกิดอันตรายต่อผู้ป่วย หรือก่อปัญหาเชื้อดื้อยาที่ร้ายแรง การสั่งใช้ยาต้องระบุข้อบ่งใช้และเงื่อนไขการใช้ยา เช่น Sildenafil Ticagrelor

คำจำกัดความบัญชีย่อย ก ข ค ง จ(1) และ จ(2)

จ(1)

รายการยาสำหรับโครงการพิเศษของหน่วยงานของรัฐ มีองค์ประกอบต่อไปนี้

มีหน่วยงานรับผิดชอบทั้งโครงการและงบประมาณ พิจารณา และติดตามผลเพื่อจัดเข้าประเภทของบัญชีย่อยอื่นในบัญชียาหลักต่อไป

เช่น ยารักษาวัณโรคดื้อยา

คำจำกัดความบัญชีย่อย ก ข ค ง จ(1) และ จ(2)

จ(2)

รายการยาสำหรับผู้ป่วยที่มีความจำเป็นเฉพาะ

- มีการจัดกลไกกลางเป็นพิเศษในการกำกับการใช้ยาใช้กับผู้ป่วยเฉพาะราย บางข้อบ่งใช้ และแพทย์ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับอนุมัติเท่านั้น
- อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบร่วมกันของหน่วยงานที่รับผิดชอบระบบประกันสุขภาพ

เช่น IVIG ยารักษาการติดเชื้อรา Donepezil